

Передплата

за «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на шість років . . . 10 кор
на чверть року . . . 2 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на шість років . . . 8 рублів
або 18 франків
Подвійне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милого і щире не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. і. п. Домбровського (Хорундича). Експедиція місцеві в Агенції Соколовського в пасажі Галсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламіні неоплачені відіти від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подати і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Новий зворот в справі угорського переселення.

(X) В сім тижні викидають важних подій в Пешті, де тепер знаходиться монарх і майже без виїмки приписують політичні круги досягдє значне сему побуту монарха в угорській столиці. Там має іменню дозріти замір що до поладоди угорського переселення і нового політичного ладу. Сподівають ся іменню в політичних кругах, що зєднєна лівниця не буде занадто напинати лука і що між Короною а становищем лівіці дійде до якогось наближення. Наколи зєднєна лівниця схоче зложити доказ, що она зуміє не лише руйнувати, але й будувати, то на основі посередництва поданого гр. Юлієм Андранієм найде ся спротога до розвязки переселення. Наколи віділ виконний лівіці схоче вступити на дорогу практичної політики, котра єдино може довести до ціли, то не булоб уже трудности що до утворення коаліційного міністерства.

Одначе не всі круги політичні глядять з такими надіями на розвязку переселення. Хоч велика частина зєднєної опозиції, а навіть значне число независимців бажає мира, всеж таки єсть чимало і таких, що стоять за окликом: всео або нічо, се значить все о! і бажають здійсненя всіх домагань. Вправді многі сподівають ся, що переговори переведені у Відні між монархом а угорськими політиками дають певну основу до порозуміння, а особливо виїзд монарха до Пешту і дальші там ведені переговори можуть довести до порозуміння, одначе в певні позначки, котрі викликають зневіру.

Так іменню із статі Кошута в Magyar-Ország-y, в котрій він взиває до витревалости і до поновного опору, можна впевнити ся, що переселенє може ще

проволічи ся на довгий час. Лівниця все ще освоює ся з думкою, що чимало ще води уливе, поки буде утворене нове міністерство. А дальшою ознакою проволочки є також ухвала лівіці що до начерку адреси.

Сей начерк адреси виробив гр. Альберт Аноні, котрий знов вернув до Пешту, і над тим начерком має ся відбути нарада вибраного в тій цілі комітету. В тим начерку обговорює Аноні передовсім причини довгої тривкості переселення, а в другій часті бажаня і домаганя коаліції, котрі она вважає національними домаганями і ставить се яко правительственну програму зєднєної опозиції. Отже хоч угорські політичні круги звляють видимо велику радість зади приїзду монарха до угорської столиці, то всеж таки не відкладають сего оружя, котре хотять мати під рукою на случай, якби до 4 цвітня (коли сейм має розпочати дальші наради) переселенє не було поладоджене і нове міністерство не утворило ся. Наколиб до того часу не дійшло до мира між Короною а коаліцією, тодіб Кошут предложив сей начерк адреси в сеймі і бис, щоби єго уважано яко нагле внесенє. Колиж би поладоджено переселенє, тоді начерк адреси став би сам про себе що до змісту безпредметовим.

В угорських кругах політичних сподівають ся, що монарх поверить гр. Андранію утворене нового міністерства на основі тих інформацій, які монарх одержав уже попередє в окремім пропамятнім письмі від гр. Андранію і додаткового письма, котре гр. Андрані підчас теперішного послуханя в Пешті має ще вручити.

Угорські події звертають на себе безнастанну бачність австрійських кругів політичних як і державної ради, тим то річ зо-

всім зрозуміла, що австрійське правительство, а також значна частина посольської палати вважають шильною справою ухваленє цілової тарифи, щоби Австрія могла бути готовою на всякі випадки.

Львівський „Сокіл“ в 1904 р.

Щоби дати спротогу і ширшому загальному заінтересуватиь більше сокіальством, подає Старшина Товариства короткий звіт зі своєї діяльности до публичної відомости єще перед загальними зборами, які відбудуть ся 26 с. м. Товариство «Сокіл» знаходить ся єще в тім прикрім положеню, що хотяй має багато людей та прихильників своєї ідеї, однак мало людей до праці; брак таких людей дає ся відчувати в Товаристві дуже болючо тим більше, що та широк діяльність на кождому полі, яку визначило собі Сокіальство, звалоє ся на одиниці, які і так перетяжені обовязками бюровими. Дятого справедливо Старшина задалегідь подумала про зміну статуту в тім напрямі, щоби могло більше членів вїйти до Старшини та тим чином зискати більше рук до праці.

Як попередних лїт, так і в тім році розділено працю в Товаристві між секціями та комісіями, яких внесенє приходили відтак до остаточного порішення на засіданя Старшини. Засіданя мала Старшина 12 звичайних. На тих засіданях зівзволєно на заснованє філій в Бережанах, Камініч струм., Комарні, Яворові, Бучачі і Самборі. На загальні збори кождї в філії вислала Старшина своїх відпоручників і так: до Бережан Іздив д. Сембратович, до Камічки струм. д. Боберекій, до Комарна дд. Доскоч та Попович, до Яворова дд. Куцика та Доскоч, до Самбора д. Сіак. Крім сего вислала Старшина відпоручників на кождий попис гімнастичний своїх філій, щоби тим способом наглядно переконатись про їх розвиток та життя.

ФРАНЦ МИХАЙЛІВ.

СОНЕТИ.

В країну щастя.

Мій корабель пливе по від глубині,
А перед нам в віддалі сьвітло мріє...
Мій корабель пливе крізь води сині
У високі скелі до лучів надії.

Мій корабель пливе спокійно нині...
Хоч буря йде, хоч вихор буйний віє,
Він скоро там пливе крізь води сині
Де ясний луч країни щастя мріє...

Може колись вихор підре вітрила,
Може колись його зменшить ся сила,
Може колись його бурляві філі

Заллють й в свою півруть глибину —
Але тепер... він ще при силі
І я на нім в країну щастя лину...

1. II. 1902.

Мій товариш.

Десь через море грізьнее, синє
Серед страшного реву фаль
В чужу, мені незвісну даль
Мій дух на нишнім мрії судяї лине...

В ритмічний плескіт грають весла
І скорі судно летить чим птах...
В віддалі викиє срібний шлях,
Куди мене лодка моя несла...

А на безмернім вод просторі,
Що дець далеко тягне ся — там
Я сам... так дуже, сам...

З собою маю серце хоре
І повно чорних, страшних дум
І свого друга... вічний сум...

Мов з казки.

I.

Чисте серце я воькму в безсилній руці
І в сьвіт піду на бори і синій ріці
Місьць шукати, де знайду цілющі ліки
Проти горя, зневіри й чорної розпуки...

Кину хату, де гарні пережив я хвилі,
І кохати не буду в огороді цвітів,
Піду там, де до синих, безмежних блакитів
Плунуть ся горді, стрункі, піднебесні скелі.

А коли верну, вже цвітів не буде,
З хатини навіть сліди не остануть
І не пізнають мене навіть люди,

Яких любив я, з якими чи мало
Хвиль пережив я, за яких останну
Крови краплину серце би віддало...

26. II.

II.

Коли я верну до своєї хати,
З неї вже навіть сліди не остануть,
В городі цвіти пишній повянуть —
Пустиня буде там мене витати.

З хатини навіть сліди не остануть,
Всі цвіги вихор поломить крилатий,
Коли я верну з місць, куди шукати
Ходив я цвітів, що по вік не вянуть.

Але з собою принесу я ліки
Сьвяті, цілющі, для серця розради
Принесу силу велику і мрії,
Яких ні моря, ні реву ріки
Не мають — пісні принесу сьвятії
На лік против дуру, злоби, против зради...

26. II.

Мій корабель.

Мій корабель розбивсь на гострій скелі,
Вихор буйний подер мої вітрила,
Мій дїм пожежа в попїл замінила...
Минули марно молодечі хвилі...

Крім сего перепровадив люстрацію в Стрию д. Кучика. Сокіл в Чернівцях дотепер незалежний став філією нашого Товариства. З полагджених важливіших чинностей годить ся декотрі згадати: Вислано привітну телеграму на алет Соколів в Загребі, як також видано заряджене, щоб всі наші філії вислали на сей день телеграми. Старшина рішила відступити салю на науку, вирав для бурси дяківської за винагородою 14 К місячно. Вр. 1904. приняла Старшина 107 нових членів; між ними 101 місцевих а 6 замісцевих. Вислано делегата на отворене філії «Просвіти» на городецьким передмістю; внесено рекурсе до намісництва против закаузу ношеня лент; уложено регулямін віданак для сторожий пожарних і внесено до властей о затверджене; субвенцію соймову в квоті 200 К принято, але ривночасно внесено відповідно умотивоване подане до сойму на руки посла Богаченского о признане відповідної субвенції нам яко матерному Товариству. Про кождий рух Соколів старано ся повідомити загал через часописи. Всякі комунікати Товариства — наша преса радо поміщувала. Протокол чинностей виказував 832 чисел; з того на секцію пожарну припадає 577 — прочі або до справника, або до інших секцій. Старшина відбула одно засідане надзвичайне в справі відношеня Товариства до Союзу сторожий пожарних що до спільного поступованя в справі організації пожарної в краю.

Взагалі статистика засідань представляє ся в 1904 році ось так: Всіх засідань було 42, з того: Старшина мала 12, секція пожарна 10, секція економічна 3, комісія забавова 5, комісія мундурова 3, комісія прапорова 3, комісія будови дому 4, кружок драматичний 2.

Крім сего секція технічна відбувала що тижня засіданя, де укладано і перепроваджувано вирави на цілий тиждень. Секцій отже і комісій було в Товаристві 8. Діяльність поодиноких секцій і комісій представляєсь в коротці в слідуочий спосіб:

Секція пожарна. 1904 рік записав ся для «Сокола» дуже корисно, бо в тім році розширено діяльність організаційну на провінцію, а іменно на села і місточка. Філії пожарних засновано в році 1904 — 94 і так в повітах: Львів 11, Стрий 6, Гусятин 10, Рогатин 6, Станиславів 4, Товмач 8, Бучач 7, Бібрка 2, Золочів 3, Бережани 2, Городок 1, Заліщики 2, Борщів 3, Долина 2, Жовква 2, Жидачів 1, Камінька 4, Рава руска 3, Тереховля 3, Чортків 2, Перемишль 1, Підгайці 1, Самбір 1, Сокаль 2, Броди 1, Цішанів 1, Калущ 1, Мостиска 1, Надвірна 1, Рудки 1, Сянок 1. В році 1903 завязано 75 філій; разом отже єсть всіх філій пожарних 169 (до 31/XII). Курси пожарні: а) поза Львовом. Від коли зачало бути на весну тепліше, не було ні одной неділі,

щоби члени секції не їздили на курси пожарні, або яко делегати на збори. Їздили аж поза Сян в новіт сянїцький до Одрехової. В тім ділі помагали дві філії гімнастичні с. в Станиславів і Бучач.

Від мая почавши, звернено увагу також і на сільські діти і коли один делегат вчив пожарництва на курсі, то другий уряджував гри і забави рухові з дітьми. Такі забави прирздували прихильність для «Сокола» так молодих, як і старих. Введено також вільні вирави рухові і з топірцями; б) у Львові переведено 3 курси пожарні. З двох курсів вибув ся ієніт в червни. При кінци грудня розночає ся курс для філій в Збоїсках. Кошти курсів в львівським повіті покривають делегати самі, або «Сокіл», а кошти курсів в дальших повітах самі філії. В зимі не вислано делегатів. Перепасок пожарних розійшло ся звич 2.000 штук. Ленти відступлено бюрови торговельному за зворотом виданих гроший, позаяк доси нема зіволеня на ношеня лент. Видавництва пожарні: а) видано нову відбитку пожарництва, б) муштри вибито 300 штук; розійшло ся 200. Гри і забави д. Боберского видано 1.000 штук; розійшло ся 300.

На пописе пожарний в осени уложено програму, однак відложено до осени 1905. Стрій пожарних Соколів ухвалено, а Старшина приняла. Розіслано викази статистичні до всіх філій пожарних. Повисилано відозви до закладаня Соколів до всіх майже сіл львівського повіту. Взято участь в фестинах Соколів в Винниках, Лисиничах, Підбірцях і Рудні. Справозданя делегатів поміщувано в часописях: «Руслан», «Діло-та» «Свобода». Полагджено в 19 і р. 577 писем; портория виносели 70 К 40 с. Посередничено в закупні приладів пожарних. На 169 філій припадає пересічно по 40 членів, всіх отже членів буде 6.760. Головою секції був д. М. Сяк.

Секція економічна. До обовязків сеї секції належить старане о фонди для Товариства і дбане про льокаль. Єще в році 1903 приступила секція до урядженя фантової лотерії. Вистава тих фантів відбула ся в пісажи Миколяша, тягнене льосів відбуде ся 10. цвітня с. р. Не виграні фанти віддаєть ся до Базару сокільського, а не розпродані льоси буде ся відтак продавати як звичайні переписні листки по зниженій ціні. Заходами сеї секції рішено утворити «Сокільський Базар» — склеп з приборами шкільними. Заряд сего склепу передано д. Кучиці. На внесене сеї секції закуплено також огнетревалу касу, якої потреба давала ся дуже відчувати. Голова секції д. Кучика.

Комісія будови дому уконституовала ся дня 1/1. 1904 в цілі здвигненя власної Сокільні. Заходами сеї комісії видано десятикоровові облигації. Видано відозви та поверх 2.500 розіслано з просьбою о закупно облигацій. Звернено ся до всіх Товариств кредитових о підмогу на будову. Щоби уможливити і сотиковими датками причинятись до збираня жертв — виготовлено листи складкові. В тім ділі складає комісія передовсім прилюдну подяку паням, що причиноють ся головню до збираня таких жертв. В слід за тим видано пушки та цеголки сотикові в виді бльочків. Пушки в числі 50 розіслано по Товариствах, а бльочки до всіх знакомих і-незнакомих громадян з просьбою о ласкаву продаж. Датки з пушок та бльочків починають тепер чим раз обильнійше напливати. На письма наші що до збираня датків на Україні і в Америці не одержали ми жадної відповіді. Головою був д. Іванець Михайло, секретарем д. Доскоц.

Комісія забавова в 1904. році урядила пять засідань, переважно в справі великих вечерниць з танцями в мясницях і в справі річного попису. Гімнастичний попис, устроєний в «Фільгармонії» дня 4. червня при участі п-ни А. Крушельницької, проф. Ясеницької і п. М. Волошина, станицлавівських 8 Сокілок, львівського «Бояна», пожарного «Сокола» з Малехова і оркестри 15. п. п., випав сьвітло під моральним зглядом і приніс чистого доходу 18 К 98 с. Великі вечерниці з танцями, устроєні дня 11/2 на снілку з «Кружком українських дівчат» дали доходу 127-37 К. На «Бесіді» устроєно 3 вечерниці з танцями, іменно: дня 30/1, 22/10, 19/11. м. р. В днях 31/8 до 4/9 м. р. уряджено в салі пасажу Миколяша виставу фантів, з якої було чистого доходу зі вступів і пушок 13-98 К, крім того продано льосів за 235-50 К. Дальше комі-

сія брала участь в двох фестинах на дохід «Захоронки», з яких на однім мала з колеса щастя 10 К 36 с (з дня 20/5.) і в балю «Захоронки» в «Народнім Домі» дня 10/11 м. р та в андріївських вечерницях тогож Товариства. Крім того брала участь через своїх делегатів в фестині в Підбірцях і в 2 фестинах в Лисиничах, де переводила забави. Дня 9/10. м. р. мав відбутися популярний попис пожарних філій в салі «Здоровя», але з причини невідповідної погоди, а головню пануючої пошести шкарлятини по селах, відложено сеї пописе на слідуочий рік. Всі приходи сеї комісії обернено на біжучі видатки Товариства. На йорданські сьвята ходив хор «Сокола» щедрувати по домах львівських Русинів і зібрав 270 К, які призначено на будову дому Товариства. Провктована прогулька до Підгорець не відбула ся, бо не зголосило ся відповідне число учасників. Головою комісії був д. С. Горук.

(Конець буде).

Руска випозичальня книжок.

(Голос з краю).

Звольте, пане редактор, подати мені можливість до піднесеня справи, яка вже давно «мулить» мене, а яка безперечно є також загально відчутую, хотяй би і несьвідомо, культурною потребою нашої суспільности. Розходить ся мені о спроможність достатчуваня відповідної лектури для нашої, по провінції розкиненої інтелігенції. Правда, нову книжку можна собі купити, але не одному відношене між его жадобою читаня, а его матеріальними средствами, вишло би за дороге; правда, можна і позичити собі книжку, будучи членом «Бесід» в яким більшим провінціональнім місті, але який же се вибір в бібліотеці, що містить ся в 1—2 шафах! Впрочім закупувати чужі книжки одиниці, се був би люксус понад наші сили, а поперестати тільки на рідній продукції — се трохи за тісний круг. Тому я вже від давна передумував у нас над доконечностю публичної, рускої випозичальні книжок.

Та ся думка була давнійше далека від здійсненя, бо основане такої випозичальні представляло чималі кошти і чимале ризико. Попереду всего треба до такої бібліотеки на випозичане достатної скількості книжок, відтак відповідного, легко доступного для публіки льокалю, а вкінци потрібного персоналю, який видавав би і відбирав книжки та полагоджував посилки на провінцію. Бо основана пр. у Львові випозичальня могла би, думаю, найбільше числитися на провінціональну і сільську публіку, бо наша львівська читаюча публіка радто вже абсорбує ся товаришским житєм, відчятами, університетскими викладами, читальнями і т. д., щоби могла становити численну клієнтелю будучої випозичальні. А безперечно натомість є певним, що з провінції зголосила би ся дуже численна клієнтеля, яка не тільки піддержала би таке підприємство, але і уможливила ему збогачувати свою бібліотеку чим раз численнійшими і ціннійшими творами і новостями так своєю, як і інших літератур.

Тож основане випозичальні після таких преміє не представляє великих трудностей після того, як Тов-о ім. Шевченка отворило свою книгарню у просторім, догіднім льокалю в осередку міста. Не стану тут доказувати потреби такої випозичальні, бо я пересьвідчений, що ніхто єї не перечесть. Вкажу тільки на се, що у Львові є кілька випозичальнь, перворядних польських книгарень, як Полонецького, Альтенберга, Сайфарта (книжок і нот), Губриновича і Келера (щось в роді «Сокільського Базару»: склеп зі шкільними приборами, а заразом випозичальня книжок), і як знаю з власного досьвіду, богато рускої публіки є абонентами в сих книгарнях.

Чи не було би се сьвітлим завданем для Тов. ім. Шевченка, стягнути сю клієнтелю до власного центра, до випозичальні, основаної при власній книгарни. Було би се тим легше для сего Товариства, що оно має силу власних творів, які становили би першу основу випозичальні і власну цереpletню, в якій в своїм заряді довершено би доконечної оправи книжок, призначених на випозичане, а вкінци і льокаль і персонал, при помочи якого випозичальня

На поля град все збіже потолочив —
Минуло все, про що колись я мріяв,
Сльози лише печуть зболілі очи
І гасне вже послідний луч надії...

А грім хрести з могили скинув ясний —
Душу звялила отрута любви,
Звялила хвилі молодечі, красні...

Мій корабель розбивсь на гострій скелі,
Залога вся попала ся в окови —
Минули марно молодечі хвилі...
26. I. 1904.

Совершиша ся...

Судно розбите... Десь на скелі
Видніє кадовб... Грають филі
І грає море срібно-синє
В дїтні вечірній години.

Судно розбите... Повні суму
Сидять попавши в жаль задуму,
Люди на гострій чорній скелі,
Довкола сині грають филі...

За мрак виходять стая блїдая
І пісьв якусь сумну сиває...
З жалем оплакує руїну,

Де люди марно вянуть, гинуть...
А море грає срібно-синє
В дїтні вечірній години...

дала б вести ся разом з книгарнею. Пересилка в 5-кільових пачках поштою є так улекшена, що ві копти не зражували би провінціонональної клієнтелі. З доходів за випозичане книжок збогачувано випозичальню новостями і через те навідворот приєднувано би для неї чим раз ширші круги абонентів; докладний каталог творів був би посередняком межі випозичальнею, а читаючою публікою.

Кидая сю гадку лише в головних чертах, бо здаєть ся мені, що ова така ясна і проста, а заразом так широко відчута, що сама за себе обстоїть найкрасне. В часі, коли і на інших полях змагаемо зрівнати ся з инними культурними народами, став ся справою народної чести, що до тепер нема у нас на цілій Русі-Україні нігде ні одной публічної українсько-рускої випозичальні книжок.

Япансько-російська війна.

Плян Ленєвича.

Ледви чи котрий вожд обнимав провід над армією в гіршій ситуації, як довелось Ленєвичеві. Куролаткін, який до тепер бодай тим удержував свою традиційну славу знаменитого організатора і полководця, що умів в час і з відповідними обережностями цофнути ся в порядку на дальші, задалегідь вже підготовлені становища, під Мукденом навіть сего остаточного виходу не умів зарезервувати собі. Сей Тієлін, про який так довго писало ся, що він стане передмурем Харбіна, бо на природнім вже его обороннім становищу штука і праця здвинули там ряд сильних кріпостей — сей Тієлін оставили цофаючи ся в посілку російські війська Япанцям без всякої борби. Як ген. Оку телеграфує, сей факт наповнив Япанців певністю себе і доброю надією. Япанці наступають і дальше майже на пяти Росіянам і вже досягнули аж міста Кірюан, яке лежить коло 60 кілометрів на схід від залізниці, а 300 кілометрів на північ від Тієліну. Сі віддаленя можуть бути мірою тих нечуваних трудів, на які паражена тепер російська армія у своїм посіпшнім та безладнім відвороті, без доріг і средств комунікації, без провіянту і достаточної амуніції, щоби хотяй місцями здержати намір переслідуючого ворога. В виду сего цілком зрозумілим є зарядженє ген. Ленєвича, закаууюче харбінській валозі під жадним усливем не посувати ся на полудне, на поміч відступаючим. Ленєвич боїть ся, щоби деморалізація і розлад, яка панує між цофаючим ся військами, не закрала ся і до сьвіжо надходячих з Європи підмог. Ленєвич має намір, утворивши сильну задню сторожу, посвятити єї в жертву Япанцям в кровавій борбі, щоби тільки уратувати решту артилерії і воєнних матетіялів, які послужили би за організаційну основу для нової російської армії в Харбіні. Standard доносить, що число зібраних там російських війск вноєить 80.000 воєнів. Запаси провіянтів і воєнного матеріалу є знатно менші, чим припаси, які находили ся в Мукдені. На випадок, колиб наступила перерва на сибірській залізниці, виживлене харбінської залози представляло би чи малі труднощі тим більше, що і плавба на долішнім бігу ріки Сунгарі була би загрожена наступанєм япанської армії. — Під датою 19. с. м. рапортує телеграфічно ген. Ленєвич: Звіт команданта другої армії не доносить про жадні битви. Про першу і третю армію нема жадних відомостей(?). Я доконав перегляду війск, прибулих з Росії. Находять ся в знаменитім стані і прекраснім зроровлю.

Жовта небезпечність.

Положенє Росіяні в Манжуриї є тепер таке лихе, як не можна гірше. Побідоносна япанська армія з нечувано могутною артилерією, скріпленою віде здобутими на Росіянах гарматами, суне наче бурна хмара на Харбін, який просто залле градом своїх куль. До тепер оперувала здовж манджурскої залізниці, тепер має перед собою поперечну сибірську залізницю. Се улекшає їй незмірно задачу. Не потребує вже випихати Росіяні зі становища на становище, щоби опанувати якусь часть залізниці, але може тепер денебудь, в найдогіднійшій місци загрозили поодинокими відділами поперечний шлях

сибірської залізниці, на цілій ширині свого фронту, перервати шлях і вчинити залізницю неужиточною для російської армії. На схід від Харбіна знищенє шляху і відрізанє Владивостока є вже тільки kwestія часу. На захід від Харбіна хоронить залізницю ся обставина, що она межує з китайською областю аж до самого Харбіна, отже Япанці хотячи відтяти Харбін від заходу, мусіли би нарушити неутральність Китаю, перемашеровуючи через їх область. Чи Япанці допустять ся такого нарушеня, чи радше ударять відразу на Харбін — в кождім случаю їх побіда є тепер певна, бо російська мобілізація, хотяйби і як скоро переведена не не доставить на боввище скільки війська і воєнного матеріалу, а особливо гармат і вправлєних артилеристів, щоби змірити ся з переважуючими япанськими силами. Ще заким леді з рік манджурекля зйдуть, історія зазначить правдоподібно дату розпочатої облоги Владивостока, сего сивола російської власти на Сході. Але може до того часу Росія таки надумає ся заключити мир, про який розсївають ріжні поголоски в прасі. Однак які то услїва поставлять Япанці після таких своїх успіхів! І ото вже навїть з англійської сторони появляють ся голоєи про жовту небезпечність, викликану надмірним зростом сили і значіння Япанців на Сході і роблять пропозицію, щоби європейські держави під проводом німецкого цїсаря Вільгельма приступили до інтервенції в користь мира.

НОВИНИ.

— **Калєндар.** В середу: руско-кат.: 40 Мучеників; римо-кат.: Октавіана. — В четвер: руско-кат.: Кондрата і Кипр.; римо-кат.: Віктора.

— **Відчити устроювані заходом Руского Товариства педагогічного.** В четвер 24. марца о 6. год відбуде ся в салі V кл. академ. гімназії (Народний Дім, III поверх) відчит проф. Йосифа Чайківського про естетику або науку краси. — З дальших відчитів подає Секція для відчитів отсі: в суботу 25. марца від 6—7. відбуде ся відчит д-ра М. Вахнянина про першу поміч в наглих випадках. (Місце відчиту подає ся пізнійше). В слїдуючім тижні буде викладав др. Ст. Рудницький про мешканців надземних сьвітів і проф. др. К. Студанський з области історії рускої літератури. Проф. О. Людкевич з Перемишля буде говорив про гармонію в музиці, проф. Е. Мандичевский з Тернополья (1. цвітня) про М. Горького і его популярність, др. В. Щурат про засади педагогіки і проф. В. Шухевич про руску орнаментіку. Сі відчиті будуть знані вже прелєгенти др. Кобринський і др. М. Вахнянин своїми викладами з области медицини переплїтати. З огляду на гарну ціль (дохід призначений на удержанє приватної семінарії женської) просимо о численну участь. — Від Секції для відчитів: *Аліськевич, Герусійський.*

— **На раві Економок,** товариства польської аристокрації задля несеня помочи великоміській нужді, сївала ова Анна Крушельницка попри Люціого «Ave Maria», Желєньского «Завід» і Рубінштайна «Ніч», також і Лисєнка «Коліб мені мамо наместо», а на невмовкаючі домаганя оплескуючої публіки як наддаток «Там під гаєм зелененьким». Численно зібрана, добірна публіка в салі «Мицанського касина» одушевляла ся чудовим звуком голосу пни Крушельницкої і всіма знаменитими прикметами єї скромного а артистичного способу віддаваня пієні. Акомпанювала сївачці заслужена учителька на поли уставленя і веденя голосу, ова Зофія Козловска. Польска критика не щадить похвали для симпатичної, молоденької концертантки, який загально ворожать велику артистичну карієру.

— **З Ярославла.** Перші заг. збори філії Р. Товариства педагогічного відбудуть ся днє 25. с. м. о 3. год. по полудні в комнатах «Рускої Бєсїди». На днєвнім порядку: Отворенє зборів, принятє членів, вибір виділу, заснованє селянської бурси, справа курсів аналіфбетів та відчитів і внесеня членів.

— **В Острові коло Щирця** відбудуть ся днє 25. с. м. в Читальні «Просьвіти» надзвичайні загальні збори щирецкої філії Р. Тов. а педагогічного. На днєвнім порядку: Справа будови дому селянської бурси в Щирці і внесеня членів.

— **В Перемишлянах** буде днє 26. с. м. о 6. год. вечером в льокало бровару популярний концерт в честь Т. Шевченка. Програму, зложеноу з двох сценічних образів, промови, відчиту, деклямації і хорів, ввноають переважно місцеві міщани та селяни з Утїхович і Романова.

— **В Сокалі** відбудуть ся днє 25. с. м. о 1. по пол. в салі магістрату загальні збори філії «Просьвіти».

— **В Новім Санчи** будуть днє 25. с. м. о 3 год. по пол. в Читальні «Просьвіти» збори Русинів в справі будови рускої церкви.

— **В Белзі** відбудуть ся днє 30. с. м. загальні збори Задаткового товариства.

— **Важне для Тов. правників.** Виділ «Кружка правників» пригадує Товаришам, що зголошують ся тепер до I. ієніту (історично-правничого), щоби згідно з ухвалою сегорічних загальних зборів вносили поданя о допущенє до ієніту в мові українській та заявляли в поданях виразно, що хотять складати ієніт в мові українській. Рівночасно взиваемо всіх товаришів, щоби в власнім інтересі (задля оминеня можливих непорозумін) зголошували ся з поданями до тов. Ярослава Мулика (що днє між 7. а 8. веч. в «Громаді» або ул. Кльоновича 8, партер). — *Виділ.*

— **Краса рада шкільна** затвердила вибір: Мирослава Едера і Оскара Шнєля на делегатів повітової ради до окружної ради шк. в Золочеві, і Фелікса, управителя 2-кл. шк. в Прусах, на представителя учительського звания до окр. ради шк. заміської у Львові; — іменувала в народних школах учителями(-льками) 1-кл. шкіль: Марію Хромовську в Ганківцях, Зоф. Курковську в Братківцях, Ангелу Єзерську в Кльошківцях і Григ. Децка в Дорожові I; — перенесла: Олекс. Боярчука учит. з Боратина до Кривіці, Олену Гурецьку учит. з Будок незнамієких до Грабової і Елєс. Май-альдову з Цьвітової до Нагорянки; — перенесла в стан супочанку Юлію Гребєньовську учит. в Жидачеві.

— **За курс огородництва в Заліщиках** (29. марца до 15. цвітня і від 18. до 22. липня) покликала кр. рада шкільна отсіх учителів: Йос. Чучкевича з Романова, Ів. Костельного з Білої чорт, Марк. Гарнчарского з Коцюбинчиків, Кар. Таранюка з Надвірної, Йос. Вагнера з Зарваниці, Людв. Голашевского з Запра конк., Мик. Занкевича з Чернівца і Теод. Ситника з Зарудя.

— **Віче в справі праза пролінації,** яке то право хоче сойм продовжити на 15 літ відбуде ся у Львові днє 29. с. м. о 8. год. рано в салі громадської ради у Львові. Комітет купців і промисловців в Перемишля взиває на се віче всіх купців і шинкарів. По відозви і легітимациї належить зголошувати ся до п. Ів. Борьса в Перемишля.

— **Пожарний «Сокол» в Зелений,** бучачкого повіта, засновано на статуті львівського «Сокола». Ц. к. намісництво вже затвердило статут.

— **Неточні адреси.** Дирекція почт у Львові присилає нам до оповіщеня отсей комунікат: Після спостережень починених в тутешнім уряді почтовім ч. 4 більшає безнастапно скільки недоручених переслоков почтових і то майже виключно наслідком неточностей в адресованю. І так не належать до рідкістий пересилки, котрі на адресі містять лиш само назвище надавця і місце призначеня. На інших знова пересилках подано імя адресата тільки початковою буквою, що при недостатчї точних дат замешканя і ієснованю ріжновозвучних імен і назвищ спричиняє вручуванє кореспонденції невластивим особам; значна вкінці скількисть переслоков містить в адресі назву улїці без числа дому або дати вже застарілі зглядно незгідні з дійсностю. Ті недостатчі спричиняють формальну мандрівку особливо переслоков листових від одного листового до другого, відтак до уряду почтового на двірци, на Підзамчу і Ялівця, а заразом становлять головну причину вже то значнійших опізнєнь в дорученю, вже то недоручуваня переслоков тим більше, що часто не можна відшукати адресатів навіть при помочи поліційного бюра мєльдуноквого. Наколиб розходило ся о спорадичні случаї, то уряд почтові не мали би з тим ще великого клопоту; часто однак віддає ся на почту цілі вязанки листових переслоков пр. запрошенє, оповісток, цїнників і т. п. з недостаточними адресами, через що завдає ся почтовим функціонарам много мозоли і втрати часу, котрого при більшаючім безнастапном обороті почтовім ніколи не збуває. На такі самі труднощі натрафляє служба доручуваня не тільки у Львові, але і по інших більших містах провінціонональних. Хотяй вина лежить майже виключно по стороні самих надавців, то мимо того інституція почтова стрїчає ся безнастапно з прилюдним докором неналежитого функціонованя дотичних уряджень.

Дрібні вісти. Жінка делятинського бурмістра, Теодозія Верницька, в приступі божевільства скочила до кєрниць і утопила ся. — Заступник касиєра на залізничім двірци в Дрогобичі, Йосиф Кульман, утік, сиронєвіривши 1.200 К.

Всячина.

— **Російські дезертири крадуть.** До краківської поліції телеграфовано доси про кількадесят крадежій, доконаних російськими дезертирами в ріжних містах Галичини і Буковини. Дезертири утікають з Росії звичайно так, як стоять, нераз без копійки і аж в Галичині шукають легкої наживи. Впросивши ся до кого на ніч дезертир краде, що в руки попадає. Краківській поліції не удало ся доси відного з тих злодіїв прадержати в дорозі. Найліпше не приймати в своїм домі дезертирів, если хто не хоче наражати свої мошовки.

— **Привилей і обовязки президента.** Зібранні горожанами президент Сполучених Держав Рузвельт є звязаний з одної сторони ріжними звичаями і приписами, а з другої сторони має він привилей, яких можуть ему позавидувати навіть короновані голови: І так: президентови Сполучених держав не вільно: перебувати ані години, як довго є президентом, поза краєм; невільно відвідувати домів послів заграничних, бо посольства уважають ся в Америці за ґрунт екстериторіяльний; не вільно входити на помість чужого корабля воєнного; не вільно складати візит прибуваючим до Сполучених Держав, хіба на нучим; не вільно в неділю грати в гри гасардові і віддавати ся якому небудь спортові; не вільно сидіти по лівім боці в своїм повозі, хіба що їде з ним декан тала дипломатичного. Навіть президентові жінці не вільно робити візит нікому. Натомість президент Сполучених Держав може рішати в справах церкви, може запросити який небудь корабель до порту краєвого хоть би з того могло вийти небезпеченство для краю і того зарядженя не може знести навіть конгрес; може заключити трактати торговельні без заштатна сенату, може заключити мир з ворогом, лиш війни сам виповісти не може. Підчас війни президент є головним вождем армії і веде війну, кермуючи нею з «білого дому». Але колиби президент мав довги і їх не віддавав, перед арештом не хоронить его нічо.

— **Зі світа.** В Берліні помер ненадійно пруский міністер внутрішних справ бар. Гамерштайн. — В Сантіаго де Чіла завалив ся онділ театр Liceo, при чім много осіб погубло. — Німецкий пароход Sicate розбив ся вчера на західних берегах Африки коло причілка Фіністере. Залога уратувала ся на човнах.

— **Нервозність у дітей** збільшає ся на жаль очевидячки, тому частіше замичує ся змаганя, аби заралити сій небезпечній прояві. За причину нервозности уважають головню переладоване шкільною наукою. Коли однак погодати, що як раз обмежено шкільні задачі і взагалі шкільна система стремить до того, аби облекшити науку в школі, то причини нервозности у дітей треба глядіти деінде. В тій справі часопис Volksgesundheitpflege подає між иншим отсі важні замітки: Загартовуване молодого організму дитини до трудів не можна уважати за влучно примінене. Так приміром куряне дитини літом і зимою в студеній воді не причиняє ся до здоровля, бо організм побуджує ся до надмірного чутя, до якого він не доріє. На жаль в многих родинах стало звичаєм, давати дітям при вечері склянку пива, або напоювати їх сильним вином кураційційним. Тим чинном несвідомо затресує ся слабші діти, бо всякий алкоголь, хоч би се було невинне пиво, спроваджує нервові недуги і є для дитини убійчий. До тих двох шкідливих чинників для здоровля дітей прибув в останних часах новий, в виді надмірних забав і ириємностей. Балі дітей і підоростків, які тягнуть ся пераз цілими ночами до рана, привожене дітей на концерти і до театрів, або тягане дітей по реставрациях — те все є непростимим гріхом родичів супроти здоровля дітей. Так само надто напружуючі тіло спорти, як борбнацтво, є шкідливі для дітей. Вправи тіла є потрібні для хлопців і дівчат і не належить їх спиняти, як довго они держать ся в нормальних границах. Ходить о те, аби ті забави не стали спортом. Діти і молодіж до 16 згл. до 18. року житя не належить під ніяким услівем вправляти до якої заводової праці тілесної, бо через се організм розвиває ся односторонно. Не годить ся також з огляду на здоровле дітей брати їх на публичні виступи силачів, борбників, на перегони і т. д., бо дитина не привична до таких вражів. Ті отже три чинники, надмірне призвичаюване до зношеня трудів, алкоголь, хочби в найлекшій формі, і надмір ириємности та вправ тіла, в многих случаях далеко більше причиняли ся до нервозности у молодіжці, чим вимоги, які повітна школа ставить до своїх вихованків.

— **Тієлін**, який оноді цолав без борби в руки Японців, є старим манджурским містом в долині ріки Чай. З передмістями займає Тієлін великий простор і числить 60.000 душ населеня. В послідних часах стояло там около 50.000 роційської залози. Є се одно з найбільше промислових міст Манджури. Перероблюють там залізо, витоплюване в сусідних горах з багатої в той метал руди. (Ті гори називають ся від того «Тієлін», с. є «зеліні гори»). В давній називало ся місто Тієлін «Інчу», що по манджурски значить «край срібла» з причини богатих копалень срібла в тій околиці. В Тієліні є також численні варстаті столярські, горальні і олійніці. У віддаленю 2 1/2 кілометрів від міста є порт на ріці Чай.

Посмертні оповідки.

— **О. Іван Гиличинський**, парох в Стиняві вижній, стрийського деканата, упокоїв ся дня 19. с. м. на клініці у Львові. В. в. п!

Наука, штука, література

— **Літературно-науковий Вістник**, книжка III за март 1905 містять: Наш альбом — Володимир Сухий: I. Перед театром. II. Для добра народу. — М. Старицький: Чарівний сон (конець). — А. Володиславич: Той третій. — Е. Щербаківська: Перекотиполе. — Андрій Чайківський: З ласки родини, повість (далі буде). — Франк Корріє: Вир, повість (далі буде). — Стефан Жеромський: Покуса. — Новий документ до старого «спору». — Іван Франко: Михайло Павляк. — С. Єфремов: Бонавентура в українській літературі. — О. Вишневецький: На переломі. — М. Грушевський: В справі руских шкіл і руского театру. — Іван Франко: Замість допису — цвітки полеміки. — Ст. Чаревський: Гостина театру «Рускої Бесіди» у Львові. — Р. Братковський: Перша вистава укр. штуки і промыслу у Львові. — Хрестіка і бібліографія.

Телеграми

в дня 21. марта.

Відень. На півнішнім засіданю державної ради пос. Василь Яворский вніє інтерпеляції в справі неправної екекції за податки в Рудках і в справі уживаня польскої мови через податковий уряд в Рудках. Пос. др. Ліхт вніє інтерпеляцію в справі наміреного продовженя права провінації в Галичині і на Буковині.

Берлін. Німецкий парламент прийняв в другім читаню преллогу в справі двоїтної служби при війску. Всі поправки соціялістів відкинено.

Будапешт. Три тисячі мурарекх робітників заповіло генеральний страйк, если майстри не пристануть на їх жаданя.

Копенгага. Бюро Райтера доносить з Гельсінґфорсу, що 25-літний мущина стрілив з револьвера до виборского губернатора Мясоєдова і смертельно его ранив.

Тифліс. Селянські розрухи в кутаїській губернії ширять ся незвичайно скоро. Стан на цілім Кавказі вельми грізний.

Маємо честь повідомити Вп. Публику, що вислалисмо на провінцію наших агентів в цілі доконуваня всіх замовлень «Сокильського Базару». Агенти роблять замовлень без побираня яких небудь задатків. — Від «Сокильського Базару» у Львові ул. Руска 1.

Парохія дуже добра,

під кождим взглядом вигідна і супокійна з причин родинних до заміни. — Зголошеня устні або письмєнні до Адміністрації „Руслана“.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові. від 1. до 16. марта 1905.

- 1) Орхестра. 2) Реклямограф. 3) Пан Боніфатій, шутка в 1 акті В. Рапацкого (сина). 4) Lou de Arnold, міжнародна співачка. 5) Ferry et Cesary, незрівнані продукції на потрібнім дручку
- 6) Simicel, майстер на маңдоліні. (Павза). 7) Орхестра. 8) Picardy et William в ориґінальнім акті. 9) Lilian Denis, ексцентрична субретка. 10) Jean Paul, надзвичайний комік. 11) Steidler, знаменитий чревобесідник. 12) 6 зьвізд щастя, ансамбль зі співами і танцями.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлене. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, льожі і I-рядні крісла можна їхати даром на представлене омнібусами Кольосею, які ждуть коло Віденьської каварні.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладни до опроцентованя на 4 проц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадженя коштів послаци можна прислати гроші чеками Шадниць почтовою; вкладати може кождий, навіть і нечлен; на жадане звертає ся вкладку кождого часу, навіть без виповідженя (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє «Джістер» своїм членам на 6 проц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних виносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотєки або доброї поруки.

На шарделацию і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до «Джістра».

Членами можуть бути тільки члєни обезпечєні в «Джістрі».

Чистий зиск розділяє ся межч члєнів яко дивідєнди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділив «Джістер» на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Джістер“ 31/12 1904.

Вкладки:	1.783.673 К.
Уділи члєнів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26.576 К.
Позички уділені:	1.616.402 К.
Цінні папєри:	123.627 К.
Льокації:	169.456 К.
На рах. біжучім:	81.968 К.

Контора виміни

д. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папєри цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

„Ще не вмерла Україна!“

Пісні патріотичні і народні, зложив на фортепьян

ДЕНИС СІЧИНЬСКИЙ.

Часть I.: Музыка, Часть II.: Текст. 152 пісень. Накладом книгарні і складу нот А. Штаудахера спілка в Станиславові.

Ціна 6 корон. 123(8—10)

Набути можна у видавців і ві всіх книгарнях.